SREČNO 1986 – SREČNO 1986 – SREČNO 1986 – SREČNO 1986 – SREČNO 1986 – SRE

Iz velikih dni boja za naše življenje

IZ DELA KOORDINACIJSKEGA ODBORA ZA ZGODOVINOPISJE

Bo pomagala prelomnica?

V življenju je cela vrsta prelomnic. Nekatere so nam znane in že vnaprej najavljene, zopet drugih se niti ne zavedamo in šele čez čas si priznamo »to pa je bila prelomnica«, ki je lahko v življenju ali delu. Seveda je prelomnica tudi ob izteku starega in pričakovanju novega leta. Takrat želimo pozabiti vse kar je bilo slabega in žalostnega, naši načrti za naslednje leto pa so navadno lepi in optimistični. In prav je tako. Upanje nas je vedno reševalo in nam vlivalo novih moči za delo.

Odbor za zgodovinopisje pri predsedstvu OK SZDL je doživel že nekaj korenitih prelomnic, med njimi predvsem takšnih, ki so pripomogle k kvaliteti njegovega dela.

Po spremljajočih začetnih težavah in lahko bi rekli zorani ledini je naše delo postalo vse zahtevnejše, vzporedno s tem pa so bile tudi naše želje vedno večje. Odpirala so se nam nova spoznanja in odkritja, na drugi strani pa z vedno večjo naglico še vsa nerešena in neobdelana vprašanja, katera so čakala strokovne in obdelave in še prenekaterih razjasnitev.

Začetnega jasno začrtanega izhodišča, da bomo poskušali zbrati in urediti vse razpoložljivo gradivo, ki se nanaša na zgodovino med obema vojnama, predvsem pa na zgodovino NOB v naši občini smo se držali nepretrgoma, kar dokazuje že kar bogata zbirka arhivskega gradiva.

Sprva smo bili optimistično razpoloženi in prepričani smo bili, da bomo lahko vse naše delo predstavili v obliki krajevnih kronik, zbornikov in brošur. Žal pa smo se krepko ušteli. Znižanje občinskega proračuna in predvsem izredno veliki stroški, ki so vezani na še tako skromno knjižno publikacijo rastejo iz dneva v dan. Vedno bolj smo zaostajali in na koncu ugotovili, da je tovrstna predstavitev dela našega KO popolnoma nemogoča.

Sicer pa pri vsem tem ne smemo biti tako zelo skromni. Še do pred dveh let je bila tovrstna predstavitev dela sprejemljiva, saj smo v letih 1982/83 uspeli izdati kar tri knjižne publikacije. O tem s kakšno požrtvovalnostjo nekaterih tovarišev smo se dokopali do potrebnih sredstev pa na tem mestu ne bi razpravljali.

Spoznanje, da v bodoče ne bomo mogli izdajati knjižnih publikacij pa našega dela še zdaleč ni ohromilo. Lotili smo se drugačnih metod dela, ki pa so prav tako učinkovite, morda v tem trenutku celo sveže.

V letošnjem letu smo se predstavili z veliko razstavo Občina Ljubljana Vič-Rudnik v NOB 1941–1945. Razstava je bila potujoča, in ogledalo si jo je izredno veliko število naših občanov v tudi najodročnejših predelih naše občine.

Izkazalo pa se je, da je priprava razstave izredno dragocena tudi iz sledečih vidikov. Ob pripravi same ga scenarija smo primorani izbrskati veliko število fotografskega gradiva in pri vsem tem dostikrat naletimo na veliko fotografij, ki so nam bile do sedaj popolnoma neznane. Prav tako je potrebna tudi natančna tekstualna oprema kar vse nam nudi nove podatke in spoznanja.

Na naši zadnji seji je bilo izrečenih veliko misli, ki so bile vredne zabeležke. Tako ena izmed članic odbora smatra, da je nujno potrebno, da vsako leto pripravimo vsaj eno razstavo.

Po drugi strani pa se zopet sprašujemo, kdaj bo delo odborov za zgodovinopisje, ki so v tem času že po vseh ljubljanskih občinah, obravnavano enakovredno vsem ostalim raziskovalnim dejavnostim. In kdaj bodo vsi naši načrti, ki so v težnji za ohranjanje revolucionarnih tradicij in iztrganja zgodovinski pozabi ovrednoteno kot »pomembno družbeno politično delo« in ne le kot nujno zlo! Takrat bomo tudi lažje prišli do potrebnih finančnih sredstev, takrat bomo lahko veliko smotrneje načrtovali potrebne publikacije in z njimi obeležili prenekateri pomembni zgodovinski dogodek.

Ni slučaj, da je na prav tako zadnji seji član KO predlagal, da se moramo nujno sestati v širšem sestavi, katerega bomo po moderno imenovali kar okrogla miza. Povabili bomo predstavnike šol in vseh DPO. Morda bo za nas potem lažje. Morda bo dorečenih nekaj poglavitnih misli tudi o tem, kakšna je vloga spomenika NOB in dolžnost skrbnika spomenika, kakršna je vloga učitelja zgodovine v osnovnih šolah in namen podajanja snovi, kako se približati vsem dijakom v srednjih šolah in jih pritegniti z zanimivo pa vendarle avtentično problematiko. Ko bomo obdelali vsa ta poglavitna vprašanja in postavili zgodovino NOB na tisto mesto ki ji gre v naši družbi bomo govorili o še eni prelomnici v delu KO za zgodovinopisje.

MOJCA ČERNE

V spomin internirancem

V spomladanskem času je bila na osnovni šoli Škofljica otvoritev razstave v kateri so nekateri borci aktivisti, skupaj s šolo in predstavniki brigade Frana Levstika uspeli prikazati in predstaviti mlajši generaciji udeležence NOB iz področja Škofljice.

V mesecu novembru so razstavo dopolnili in sicer s portreti vseh internirancev omenjenega področja. Z izredno veliko angažiranostjo so uspeli zbrati slikovni in zgodovinsko – arhivski material pod naslovom »Sovražnik zapira«.

Razstava je dobro zastavljena in bogata, kar nedvomno izredno pripomore k še kvalitetnejšemu pouku v šoli.

Vsem članom pripravljalnega odbora ob tako uspeli razstavi izrekamo iskrene čestitke

Matija Božič je rad predstavil mladim čebelarske znamenitosti.

IZ TOMIŠLJA

Čebelarsko – lovska razstava

Dva dni v začetku decembra je bil Tomišelj pod Krimom kraj, kjer so se zbirali lovci in čebelarji iz okoliških vasi in zaselkov. Prizadevni člani Lovske družine Tomišelj in Čebelarske družine Ig so v osnovni šoli pripravili razstavo. O njihovem delovanju smo se pogovarjali z Matijo Božičem dolgoletnim predsednikom obeh društev. Čeprav sodi že v starejšo generacijo, je še vedno aktiven.

Kakšen namen ima razstava?

Lovci in čebelarji smo se z razstavo, ki prikazuje našo dejavnost vključili v praznovanje ob 40 letnici osvoboditve in dnevu republike. Namenjena je mladim, pa tudi vsem tistim, ki jih narava in njeni prebivalci zanimajo. Čebelarstvo je ena izmed kmetijskih panog, z lovsko razstavo pa smo hoteli mladim pokazati bogastvo naših lovišč in jih spodbuditi k skrbi za divjad in okolje.

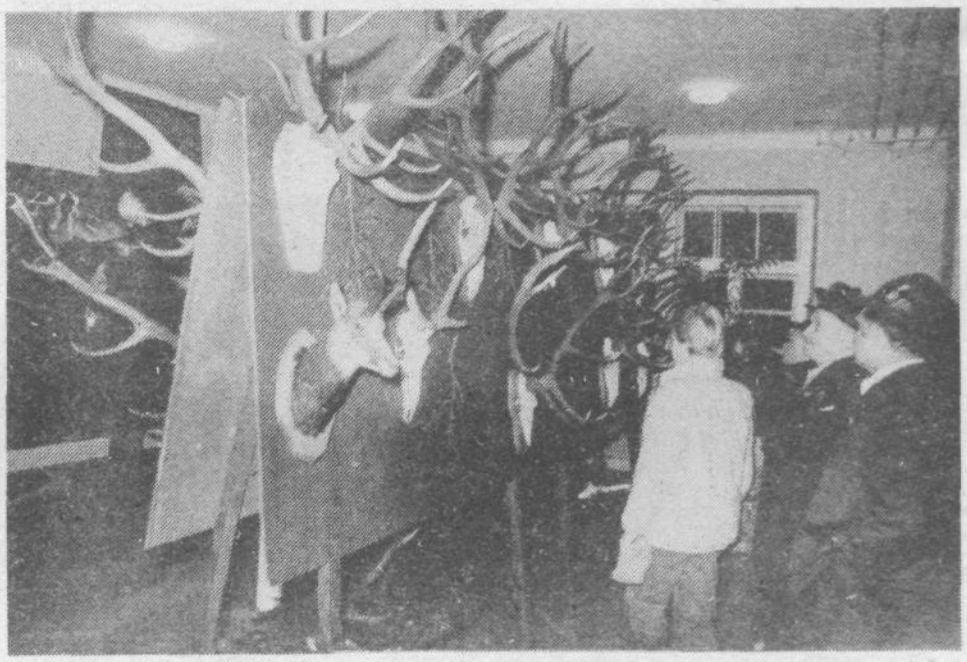

Trofeje so bile prava paša za oči

Kako in kje je organizirana čebelarska družina Ig?

Naša družina obsega 5 KS in to Ig, Golo–Zapotok, Želimlje, Iška vas in Tomišelj. Ustanovljena je bila 1934, posebno aktivna pa je zadnjih 12 let, ko se je število članov povečalo iz 20 na 60. Imamo nad 1200 čebeljih družin in 12 kamionov za prevoz čebel. Na OŠ Ljubo Šercer na Igu deluje čebelarski krožek, ki ga vodi Jože Smole, pomaga pa mu tov. Lindičeva. Vsakih nekaj let pripravimo čebelarski tabor, ki je vsakič v drugem kraju in tako skrbimo za popularizacijo našega dela in krepimo sodelovanje s KS.

Kaj vse je prikazano na razstavi?

Hoteli smo predstaviti naše delo na preprost način, zato imamo tukaj panje raznih oblik in starosti. Razstavljene so tudi točajke, sončni topilnik, DO Medex pa nam je posodila nove panje in ostale novejše pripomočke za čebelarjenje. Omenil bi tudi panj za lovljenje čebeljih rojev, ki ga je izdelal 80-letni upokojenec Jože Alič. Panj lahko štejemo za izum saj takega do sedaj niso še nikjer izdelali.

Od čebelarske preidiva k lovski razstavi. Kako veliko je lovišče LD Tomišelj?

Lovišče meri 3400 ha, od tega je približno polovica ravninskega lovišča, kjer se zadržuje nizka divjad, medtem ko se visoka divjad zadržuje na Krimu. Družina zelo dobro sodeluje z okoliškimi KS in kmeti. Pripravljamo lovske razstave, lovci ob obhodih svojih revirjev skrbijo tudi za varstvo spominskih obeležij. Veliko pozornosti posvečamo vzgoji novih lovcev in dobrim medsebojnim odnosom. Na več mestih smo postavili krmišča, solnice, polagamo pa tudi koruzo, repo in peso in tako pozimi skrbimo, da divjad preživi.

Katera divjad se zadržuje na vašem področju?

Na ravninskem področju imamo stalež fazanov, jerebic in zajcev. Včasih smo letno odstrelili tudi čez 200 zajcev in jerebic, v zadnjem času pa je to število precej upadlo. Kriva so kemična sredstva (pesticidi, herbicidi), ki so nam povzročila veliko škode. Letos smo prvič po dveh letih zopet odprli lov na zajca.

Kaj pa visoka divjad?

Visoke divjadi imamo precej. Številni so jeleni, srne in srnjaki, trenutno se na Krimu zadržujejo 4 medvedi, največ težav pa imamo z divjimi prašiči, ki naredijo največ škode. Ker pa je naše sodelovanje s kmeti zelo dobro nimamo nobenih težav s poravnanjem škode. Vsak, ki dovolj hitro prijavi škodo dobi povračilo iz našega sklada za škodo.

Kakšni so vaši načrti za naprej?

Prihodnje leto, ko bo naša družina slavila 40 letnico delovanja bi radi odprli lovski dom v vasi Planinica nad Podpečjo. S prostovoljim delom vseh članov in z veliko pomočjo kmetov, ki so nam brezplačno odstopili les za gradnjo in opravili veliko prevozov bomo, tako vsaj upamo do prihodnjega leta lovski dom dokončali.

Lovska razstava je bila prava paša za oči, saj so bili razstavljeni rogovi jelenov, srnjakov, okli divjega prašiča, medved in veliko male divjadi in ptic. Razstavljeno je bilo tudi rogovje jelena, ki ga je uplenil Branko Božič in zanj na razstavi v Ljubljani 1980 prejel srebrno medaljo.

Zadovoljni smo bili tako eni kot drugi. Lovci in čebelarji, in okrog 300 obiskovalcev, ki smo v dveh dneh imeli priložnost videti bogastvo narave v krajih pod Krimom.

ALEŠ FEVŽER, foto L. ČUK

Postali smo pionirji

Učenci prvih razredov osnovnih šol vsako leto nestrpno pričakujejo 29. november – dan republike. Rumene rutke, ki so jih nosili kot cicibani zamenjajo z rdečimi, na glavo pa si posadijo modro titovke. Postanejo pionirji in ta veliki dan si zapomnijo vse življenje.

Na osnovni šoli Franc Leskošek-Luka na Bičevju so nekaj svojih vtisov o slovesnosti povedali »novopečeni« pionirji, njihova razredničarka in gostje,

Gregor Matko: Vse mi je bilo zelo všeč. Vesel sem, da sem sprejet med pionirje.

Saša Rakovič: Tudi meni je bilo vse zelo všeč. Še vedno znam celo pionirsko prisego na pamet.

Tanja Amon: Nastopila sem v deklamaciji »V prvi razred hodim«. Doma nisem nič vadila, a sem vseeno znala. Mamica je zelo vesela kar sem pionirka.

Iva Verbole: Kot razredničarka sem zelo vesela in ponosna, da so moji učenci postali pionirji. Vsako leto je veliko pričakovanja med otroki in zadnji teden pred sprejemom so pri pouku bolj raztreseni, zato ga tudi organiziramo tako, da se pogovarjamo o pionirjih med vojno in danes. Največ pa govorimo o tem kaj pomeni biti pionir in kakšne so njegove naloge.

Irena Urbanek: Tudi sama sem učiteljica in zdi se mi, da je letos vse še posebej slovesno. Lepo je, ker to ostane otrokom za vselej v spominu.

Milan Maksimovič: Vse je zelo lepo pripravljeno, sin je povabil vse prijatelje in sorodnike da ga pridejo gledat, ko bo sprejet med pionirje.

Albin Sobašič: To je res enkratno doživetje. Vnuk me je posebej povabil naj ga pridem pogledat sam v šolo. Doma je bilo veliko veselja in pričakovanja ob tem dnevu. Vzdušje je pristno in malčki še tako brezskrbno sprejemajo vse stvari, res jih je užitek gledati.

ALEŠ FEVŽER